

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Маркетинг та логістика»

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФЕУ

Владислав КОРОЛЬКОВ

« 30 »

18

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 25 ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

(код і назва навчальної дисципліни)

підготовки	<u>бакалаврів</u>	
	(освітній ступінь вищої освіти)	
галузі знань	<u>07 Управління та адміністрування</u>	
	(шифр і назва)	
спеціальність	<u>075 Маркетинг</u>	
	(код і назва спеціальності)	
освітня програма	<u>Маркетинг</u>	
	(назва освітньої програми)	
факультет	<u>економіки та управління</u>	
	(назва факультету)	
мова навчання	<u>державна</u>	

2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Економіка підприємства для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 075 «Маркетинг», освітня програма «Маркетинг».

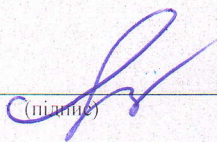
„27” червня, 2023 року. - 16 с.

Розробники: Зеркаль А.В., професор кафедри «Маркетинг та логістика»
Національного університету «Запорізька політехніка», д.е.н., доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Маркетинг та логістика»

Протокол від “29” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри



(Владислава ЛИФАР)
(прізвище та ініціали)

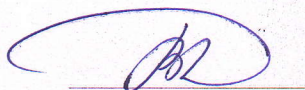
“29” серпня 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління

Протокол від. “30” серпня 2023 року № 43

“30” серпня 2023 року

Голова



(Владислав КОРОЛЬКОВ)
(прізвище та ініціали)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування (шифр і назва)	обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність (освітня програма) 075 «Маркетинг» (Маркетинг) (код і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5,5	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		76 год.	114 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: Іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 58% до 42%.

для заочної форми навчання – 5 до 95%.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.

СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Програмні результати навчання:

РН5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.

РН11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

РН12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

ПРН	ЗК	СК
5	3,6	6,7,12,14
11	3,6,7,12	5,6,8,12,13,14
12	4,7,11	3,5
13	5,14	8,14

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва

Підприємство як економічний суб'єкт. Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери.

Еволюція теорій економіки підприємства. Сучасні наукові спрямування економіки підприємства. Соціологічний, технічний, правовий та економічний підходи до дослідження підприємства. Новітні концепції дослідження економіки підприємства. Сучасні принципи діяльності підприємства, їх підпорядкованість і взаємозв'язок.

Підприємництво як сучасна форма господарювання. Підприємництво як особливий вид діяльності, стиль і тип господарської поведінки. Функції підприємницької діяльності. Сучасне визначення підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємництва. Принципи здійснення, форми і моделі підприємницької діяльності. Типи професійної підприємницької діяльності та їх особливості. Мале підприємництво в ринковій економіці.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Правові основи функціонування підприємств. Юридичні аспекти, що слугують законодавчою базою функціонування підприємства (організації) та об'єднання підприємств. Господарський кодекс України: суб'єкти господарювання, їх майно, зобов'язання та відповідальність.

Організаційно-правові форми підприємства. Виокремлення підприємств за окремими ознаками: залежно від форм власності (приватне, колективне, комунальне, державне, зі змішаною формою власності, іноземні інші види), залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду (унітарні та корпоративні); за правовим статусом і формою господарювання (одноосібні, кооперативні, господарські товариства, орендні). Головні види та напрями діяльності підприємств. Види: звичайна (операційна та фінансова) та надзвичайна діяльність.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Характеристика суб'єктів мікросередовища (постачальники ресурсів, посередники, конкуренти та інші). Макросередовище господарювання та його основні чинники.

Загальні тенденції світового та регіонального соціально-економічного розвитку та перспективи участі України у міжнародних організаціях (СЄП, ЄС, ВТО). Ринкове середовище господарювання організацій.

Складові елементи ринкової інфраструктури. Загальні принципи та етичні норми поведінки господарюючих суб'єктів на ринку

Тема 4. Структура та управління підприємством

Поняття і сутність системи управління підприємством. Сучасні принципи управління. Функції управління підприємством.

Методи управління підприємством. Організаційні структури управління підприємством: ієрархічні та адаптивні. Класифікація видів організаційних структур управління. Переваги та недоліки різних видів організаційних структур управління.

Особливості корпоративного управління.

Тема 5. Ринок і продукція

Поняття ринку. Функції ринку: ціноутворююча посередницька, регулююча, реалізуюча, економічна, інтегруюча, інформаційна, стимулююча, контролююча. Характеристика та параметри різних форм і типів ринків. Чотирьохпозиційний підхід до загальної структуризації ринків: з позицій або суб'єктного складу, продуктово-ресурсного наповнення, елементно-технологічних зв'язків і територіально-просторової організації.

Сучасний ринок продукції (послуг). Конкуренція: поняття, форми, методи. Конкурентні переваги суб'єктів господарювання. Предметна і функціональна конкуренція. Фактори які впливають на конкурентну боротьбу. Принципи та поведінки суб'єктів господарювання на ринку. Еластичність реакції підприємств на дії конкурента, особливості поведінки виробника продукції в залежності від сили конкуренції. Суть та система забезпечення принципу соціального партнерства та свободи підприємництва.

Тема 6. Планування діяльності підприємства

Сутність планування діяльності підприємства, його принципи і методи. Система планів підприємства.

Бізнес-план підприємства, його зміст, методика розробки його окремих розділів.

Сутність прогнозування діяльності підприємства: цілі, ознаки, принципи. Методи прогнозування: екстраполяція, інтерполяція, експертний, нормативний, пошуковий.

Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Поняття персоналу підприємства. Категорії персоналу підприємств (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями, спеціальностями і кваліфікацією. Особливості структури персоналу підприємств та організацій різних типів, розмірів і форм власності. Кадрова політика підприємства.

Продуктивність праці як економічна категорія. Показники рівня продуктивності праці. Динаміка і резерви підвищення продуктивності праці на підприємствах різних галузей економіки України за сучасних умов господарювання. Поняття оплати праці. Основна заробітна плата і додаткова оплата праці. Основні функції заробітної плати (відтворювальна, стимулююча, регулююча, соціальна) та їх реалізація. Механізм державного регулювання оплати праці та соціального захисту.

Договірне регулювання оплати праці найманого персоналу шляхом укладання різнорівневих тарифних угод. Основи організації оплати праці на підприємствах (в організаціях). Тарифнопосадова система (тарифно-кваліфікаційні довідки; кваліфікаційні довідники посад керівників, спеціалістів і службовців; тарифні сітки; схеми посадових окладів або єдина тарифна сітка). Форми і системи оплати праці робітників.

Тема 8 Капітал підприємства і виробничі фонди

Поняття капіталу підприємства. Види та функції капіталу. Виробничі фонди підприємства: основні та оборотні. Оцінка, класифікація і структура основних фондів. Поліпшення основних фондів. Знос та амортизація основних фондів. Показники використання основних фондів підприємства. Склад, структура й нормування оборотних фондів підприємства. Основні напрями поліпшення використання оборотних фондів.

Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства

Економічна сутність інвестицій та їх структури. Класифікація інвестицій за об'єктом вкладення капіталу, за характером участі в інвестиційному процесі, за формами власності, за регіональною ознакою, за періодом інвестування.

Класифікація інвесторів за напрямами основної діяльності, за цілями інвестування, за належністю до резидентів. Основні поняття інвестиційної діяльності, її об'єкти та суб'єкти. Інвестиційна діяльність у спеціальних (вільних) економічних зонах та територіях пріоритетного розвитку. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.

Тема 10.Інноваційна діяльність

Поняття і змістова характеристика інновацій та інноваційної діяльності. Фінансова підтримка інноваційної діяльності. Загальна характеристика інноваційних процесів. Види інноваційних процесів: технічні, організаційні, економічні, соціальні, юридичні.

Сутнісне тлумачення науково-технічного прогресу (НТП). Більш досконалі й нові технології, матеріали та енергія, засоби праці й кінцева продукція як усталені загальні напрями НТП.

Пріоритетні напрями НТП: прогресивні базові технології; синтетичні, композиційні і надчисті матеріали; ядерна та інші нетрадиційні види енергії; робототехнічні комплекси та гнучкі автоматизовані системи; комплексна автоматизація та комп'ютеризація виробництва і процесів управління. Організаційний прогрес (ОП) як узагальнене явище використання організаційних, економічних, соціальних і юридичних нововведень. Особливості ОП, що відрізняють його від НТП. Об'єкти: організація виробництва і праці, окремі елементи економічного механізму господарювання (підприємства), соціальні та правові. Економічна ефективність технічних та організаційних нововведень.

Тема 11.Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства

Поняття та характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Змістова характеристика і форми технічного розвитку підприємства (технічне переозброєння: модернізація, капітальний ремонт і заміна діючого устаткування).

Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства, його передбачуваність, етапність і послідовність. Поняття, види і чинники формування виробничої потужності. Механізм розрахунку виробничої потужності підприємства та визначення рівня її використання. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності.

Тема 12 Організація виробництва і забезпечення якості продукції

Організація виробництва як форма забезпечення ефективної діяльності підприємства. Формування та структура виробничого процесу. Основні принципи організації

виробничого процесу. Організаційні типи виробництва та їх характеристика. Виробничий цикл, його характеристика та структура. Методи організації виробництва. Якість та конкурентоспроможність продукції. Стандартизація та сертифікація продукції. Державна політика у сфері управління якістю продукції.

Змістовний модуль 3.Ефективність діяльності підприємства і забезпечення його розвитку

Тема 13.Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Витрати як процес формування і використання ресурсів. Класифікація витрат та їх класифікація. Групування витрат за економічними елементами. Витрати виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

Собівартість продукції на різних етапах операційного циклу: незавершеного виробництва, товарної і реалізованої продукції. Витрати, що не входять до собівартості реалізованої продукції.

Тема 14.. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Загальна характеристика фінансової діяльності підприємства (організації). Джерела формування доходу і прибутку підприємства. Фінансова звітність підприємства: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал, звіт про рух грошових коштів.

Накопичення обліково-звітної інформації для аналізу фінансово-економічних результатів підприємства. Планування прибутковості підприємства. Ефективність діяльності підприємства.

Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

Сутнісна характеристика, роль і значення розвитку підприємства. Підходи до вивчення розвитку підприємств: вітчизняний і зарубіжний досвід. Видова класифікація процесів розвитку: за масштабом змін у соціально-економічній системі підприємства, за якістю змін; залежно від об'єкту змін; залежно від характеру змін; залежно від динаміки змін; залежно від рівня невизначеності процесів; залежно від основи змін; залежно від можливості управління змінами; залежно від корпоративної стратегії та інше. Еволюційна та революційна концепції розвитку підприємств.

Сучасні моделі розвитку підприємств. Основні моделі розвитку підприємства МакКінсі: оборонна модель, модель "втрата права на розвиток", модель "бізнес видихається", модель "захоплення винахідництвом майбутнього", модель "генерування ідей при відсутності нового бізнесу", модель "неспроможність реалізувати потенціал" та інші. Особливості управління підприємством за кожною моделлю розвитку. Основні кризові прояви, що супроводжують розвиток підприємства на різних фазах, горизонтах і моделях. Об'єктивна необхідність і стратегія структурної перебудови економіки та її базових галузей. Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств: реструктуризація, санація, злиття, поглинання, диверсифікація, перепрофілювання, реформування (зміна форм власності), конверсія.

Практика здійснення та ефективність трансформації і реструктуризації суб'єктів господарювання. Розробка і реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації різних організаційних утворень. Конверсія, диверсифікація та розукрупнення виробництва як дійові форми реструктуризації суб'єктів господарювання. Злиття, поглинання в

процесах формування нових організаційних утворень. Економічне обґрунтування створення холдингів, ПФГ, асоціацій, концернів, корпорацій в окремих галузях народного господарства України.

Тема 16 Економічна безпека та антикризова діяльність

Сучасне розуміння економічної безпеки підприємств, та її місце і роль в системі управління підприємством. Сутність, недоліки та переваги інформаційною, зовнішнього та ресурсно-функціонального підходу до вивчення економічної безпеки підприємств та організацій. Методичні підходи до конструювання аналітичних показників оцінки рівня економічної безпеки підприємства. Методичні принципи та вимоги до конструювання показників економічної безпеки підприємства. Витратні, результатні та порівняльні підходи до конструювання аналітичних показників економічної безпеки підприємства.

Формування системи ключових копії рольних індикаторів оперативного та стратегічного моніторингу. Методи моніторингу економічної безпеки підприємства: метод "побічного продукту"; "нульовий метод"; метод "ключових індикаторів"; метод "тотального вивчення". Активні та пасивні методи забезпечення економічної безпеки підприємства. Конкурентна розвідка сучасних підприємств та способи захисту комерційних інтересів. Чотири способи вирішення проблем забезпечення економічної безпеки підприємства. Фіктивна та тіньова підприємницька діяльність як загроза економічній безпеці підприємства. Сучасні способи та моделі управління корпоративними правами власності. Основні технології поглинання підприємств. Банкрутство підприємств (організацій) як економічне явище.

Сутнісна характеристика банкрутства підприємства (організації). Симптоми прояву банкрутства суб'єкта господарювання. Імовірні зони ризику банкрутства. Методики оцінки «ймовірності банкрутства підприємства». Реакція господарюючого суб'єкта на настання кризового фінансово-економічного стану. Процедура офіційного порушення справи про визнання банкрутом того чи іншого підприємства (організації). Основні положення Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Організаційно-економічні заходи і допустима тривалість процесу ліквідації підприємства (організації)-банкрута.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	п/с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання												
Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	7	2	1	-	-	5	7	1	-	-	-	6
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	7	2	1	-	-	5	7	1	-	-	-	6
Тема 4. Структура та управління підприємством	7	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Ринок і продукція	7	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 6. Планування діяльності підприємства	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	44	12	6	-	-	30	56	2	-	-	-	54
Змістовний модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства												
Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 8. Капітал підприємства і виробничі фонди	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства	7	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 10. Інноваційна діяльність	7	2	1	-	-	5	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	8	2	1	-	-	5	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	8	2	1	-	-	53	7	0,5	0,5	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	46	12	6	-	-	30	49	2	2	-	-	45
Змістовний модуль 3. Ефективність діяльності підприємства і забезпечення його розвитку												
Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	8	2	0,5	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	8	2	0,5	-	-	4	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	7	1	0,5	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність	7	1	0,5	-	-	4						
Разом за змістовим модулем 3	30	6	2	-	-	25	49	2	2	-	-	45
Усього годин	120	30	14	-	-	76	120	4	2	-	-	114

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	-	-	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	1	-
2	Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	1	-
3	Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	1	0,5
4	Тема 4. Структура та управління підприємством	1	0,5
5	Тема 5. Ринок і продукція	1	0,5
6	Тема 6. Планування діяльності підприємства	1	-
7	Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	1	-
8	Тема 8. Капітал підприємства і виробничі фонди	1	
9	Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства	1	
10	Тема 10. Інноваційна діяльність	1	0,5
11	Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	1	0,5
12	Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції	1	0,5
13	Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	0,5	
14	Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	0,5	0,5
15	Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	0,5	
16	Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність	0,5	
	Разом:	14	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	-	-	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теорії підприємств і основи підприємництва	5	6
2	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	5	7
3	Зовнішнє середовище господарювання підприємств	5	6
4	Структура та управління підприємством	5	7
5	Ринок і продукція	5	7
6	Планування діяльності підприємства	5	7
7	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	5	7
8	Капітал підприємства і виробничі фонди	5	7
9	Інвестиційні ресурси підприємства	5	7
10	Інноваційна діяльність	5	6
11	Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	5	6
12	Організація виробництва і забезпечення якості продукції	5	6

13	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	4	7
14	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	4	6
15	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	4	7
16	Економічна безпека та антикризова діяльність	4	7
	Разом:	76	114

9. Індивідуальні завдання

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання – реферати/презентації/доповіді.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- лекція. Під час викладання лекційного курсу використовуються такі методи навчання: розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрація;

- семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів, доповідей). На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо;

- практичне заняття. Під час проведення практичних занять використовуються такі методи навчання: практична робота, семінарське заняття (дискусійне обговорення проблемних питань, робота в малих групах, презентація);

- case-study (кейс-метод, метод конкретних ситуацій) – метод активного проблемно-ситуативного аналізу, заснований на навчанні шляхом вирішення конкретних завдань – ситуацій (вирішення кейсів). Він належить до неігрових імітаційних активних методів навчання. Безпосередня мета методу case-study – спільними зусиллями групи здобувачів вищої освіти проаналізувати ситуацію (кейс), що виникає при конкретному стані справ, і виробити практичне рішення; закінчення процесу – оцінка запропонованих алгоритмів і вибір найкращого з них у контексті поставленої проблеми;

- групова дискусія – це спільне обговорення якого-небудь спірного питання (в групі тренінгу просто питання, не обов'язково спірного), що дозволяє прояснити (можливо, змінити) думки, позиції і установки учасників групи в процесі безпосереднього спілкування;

- індивідуальні завдання здобувачів вищої освіти з окремих навчальних дисциплін (комплексу навчальних дисциплін) включають виконання рефератів, розрахункових, графічних, курсових, дипломних проектів (робіт) тощо. Під час індивідуальної роботи використовуються такі методи: робота в бібліотеці, робота з даними мережі Інтернет.

Тематика індивідуальних домашніх завдань

1. Ринкове середовище господарювання підприємства.

2. Форми об'єднання підприємств та ефективність їх функціонування в ринкових умовах.

3. Договірні відносини і партнерські зв'язки у підприємницькій діяльності.
4. Система управління персоналом підприємства.
5. Система планів підприємства планування діяльності підприємства в умовах ринку.
6. Розробка бізнес-плану підприємства.
7. Формування виробничої програми підприємства в умовах ринку.
8. Ефективність відтворення і використання основних фондів підприємства.
9. Амортизаційна політика підприємства.
10. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва.
11. Формування і використання виробничої потужності підприємства.
12. Нематеріальні ресурси підприємства та ефективність їх використання.
13. Патентно-ліцензійна діяльність підприємства в умовах ринкових відносин.
14. Нормування оборотних коштів підприємства.
15. Ефективність використання оборотних коштів підприємства.
16. Шляхи економії матеріальних ресурсів на підприємстві.
17. Інвестиційна політика підприємства в умовах ринку.
18. Визначення необхідного обсягу і джерел фінансування виробничих інвестицій.
19. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.
20. Формування і регулювання фінансових інвестицій.
21. Загальні та пріоритетні напрямки технічних інновацій.
22. Економічна ефективність інноваційних процесів на підприємстві.
23. Тенденції організаційного прогресу на сучасному етапі розвитку підприємства.
24. Виробнича структура підприємства та напрямки її оптимізації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
РН11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.	Розробляти та управляти соціально-економічними проектами та комплексними діями з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
РН12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.
РН13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

12. Засоби оцінювання

Методика контролю і самоконтролю забезпечують перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти знань, сформованості вмінь і навичок. З цією метою використовуються методи усного, письмового, текстового, графічного, програмового контролю, практичної перевірки самоконтролю*.

Для здобувачами вищої освіти денної форми навчання передбачено наступні методи контролю:

- усне опитування на практичних заняттях. У навчальному процесі практикують індивідуальне, фронтальне та ушліьнене (комбіноване) усне опитування.
- бесіда, виявляючи знання здобувача вищої освіти, одночасно допомагає розвивати його логічне мислення, уміння висловлювати свої думки;
- тестування;
- розв'язання задач;
- захист домашнього завдання. Дозволяє оцінити здатність до самостійного виконання роботи;
- метод письмового контролю;
- контрольна робота.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання: контрольна робота.

13. Критерії оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт:

- активність роботи здобувача вищої освіти на практичному/семінарському занятті оцінюється до 2 балів (всього 14 практичних/семінарських занять по 2 балів, максимум 28 балів);
- захист домашнього завдання здобувача вищої освіти оцінюється до 6 балів за семестр;
- контрольна робота (2 контрольні роботи) – до 30 балів за кожну контрольну роботу. За семестр враховується середній результат за дві контрольні роботи (максимум 30 балів);
- участь у кейс-чемпіонатах. За бажанням студенти можуть брати участь у кейс-чемпіонатах, які влаштовують іноземні та національні виробники, навчальні та тренінгові центри, міжнародні організації. За результатами участі студентам зараховуються відповідні теми та додаються додаткові бали (до 10 балів) до фінальної семестрової оцінки;
- самоосвіта студента (участь у тренінгах, семінарах, проходження додаткових курсів з сертифікацією) додатково оцінюється до 10 балів за семестр;
- участь у науковій діяльності кафедри (участь у НДР, підготовка тез доповідей за тематикою розділів дисципліни, виступи на конференціях) додатково оцінюються у 10 балів за семестр;
- інші види активності та робіт (відвідування, проміжні тестування, підготовка рефератів, презентацій досліджень тощо) оцінюється у 6 бали за семестр.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота														Залік (РК1+Р К2)/2	
Модуль 1								Модуль 2							
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T9	T10	T11	T12	T13	T14- 15	T16	100
10	10	10	10	15	15	15	15	10	20	20	10	10	20	10	
100								100							

T 1, T 2, ..., T 16 – теми змістовних модулів.

Якщо здобувач вищої освіти відвідував всі заняття, проявив активність під час практичних/семінарських заняття, виконав домашні завдання та склав обидва рубіжних контролю, він має право отримати оцінку за іспит, як середню за два модуля.

Якщо здобувач вищої освіти не погоджується з середньою оцінкою, він має право скласти письмовий екзамен з дисципліни «Економіка підприємства» у відповідності до Положення «Про організацію навчального процесу» НУ «Запорізька політехніка»**.

Оцінка за залік виставляється у відповідності до існуючих шкал оцінювання: національної та ЄКТС.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2024. 20 с.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2023. - 42 с.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

14. Методичне забезпечення

Методичні вказівки до проведення практичних занять, виконання самостійної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 075 «Маркетинг» освітньої програми «Маркетинг» ОС «Бакалавр» всіх форм навчання / Укл. професор, д.е.н., доцент А.В. Зеркаль. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка». 43 с.

15. Рекомендована література

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник, Київ: Кондор. Видавництво, 2016. 378 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%201%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf>

2. Лойко В.В., Макаровська Т.П. Економіка підприємства: навчальний посібник – Київ: КНУТД, 2015. 267 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/22363/1/%D0%9B%D0%BE%D0%B9%D0%BA%D0%BE%20%D0%92.%D0%92.%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%20%D0%95%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%20%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf>
3. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю., Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.
4. Економіка підприємства: підручник / за ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/%21%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%95%D0%9F%20%D0%9F%D0%A2%D0%91.pdf>
5. Економіка підприємства: навч. посіб. / Посохов І. М., Дюжев В. Г., Сусліков С.В., Тимофєєва К. О. Міністерство освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Харків. Політехн. ін-т». Харків: НТУ «ХП», 2016. 380 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/30695/1/Posokhov_Ekonomika_pidpriemstva_2016.pdf
6. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К.В., Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: НаУКМА, 2018. 343 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15771/Ekonomika_pidpriemstva_navchalnyi_posibnyk.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Захарченко В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник Київ: Ліра-К. 2014. 300 с.
8. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практик: навчальний посібник Київ: Ліра-К, 2014. 208 с.
9. Мельник Л.Г. Економіка підприємства :навчальний посібник. Київ: Ліра, 2015. 876 с.
10. Міценко Н.Г. Економіка підприємства: теорія і практикум: навчальний посібник Київ: Ліра-К, 2014. 688 с.
11. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко Н.В., Радкевич О.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2014. 436 с.
12. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Цей курс укладено проф. Зеркаль А.В., однак, він не є оригінальною авторською розробкою.

Робоча програма, тексти лекцій та практичні завдання розроблено та сформовано на основі передових світових і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок закладів вищої освіти, навчальних он-лайн курсів, а також на матеріалах Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.